

ТЪРЖЕСТВЕНО ЗАСЕДАНИЕ

на Централния комитет на Българската комунистическа партия, Народното събрание, Държавния съвет на Народна република България, Министерския съвет, Управителния съвет на Българския земеделски народен съюз, Националния съвет на Отечествения фронт, Централния съвет на Българските професионални съюзи, Централния комитет на Димитровския комунистически младежки съюз, Общонародния комитет за българо-съветска дружба, Централния комитет на борците против фашизма и капитализма, Софийския градски комитет на Българската комунистическа партия и Столичния народен съвет

Народен дворец на културата
„Людмила Живкова“

Събота, 8 септември 1984 г.

(Открито в 17 ч.)

Точно в 17,00 ч. в деловия президиум, посрещнати изключително сърдечно от присъстващите в залата с бурни и дълго нестихващи ръкопляскания и възгласи „БКП — БКП!“, заемат места ръководителите на нашата партия и държава начело с генералния секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и председател на Държавния съвет на Народна република България др. Тодор Живков и другарите Гриша Филипов, Добри Джуров, Йордан Йотов, Огнян Дойнов, Пенчо Кубадински, Петър Младенов, Петър Танчев, Станко Тодоров, Тодор Божинов, Чудомир Александров, Андрей Луканов, Георги Атанасов, Георги Йорданов, Григор Стоичков, Димитър Стоянов, Петър Дюлгеров, Станиш Бонев, Стоян Караджов, Димитър Станишев, Стоян Михайлов, Васил Цанов, Кирил Зарев и Емил Христов.

В президиума заемат места и ръководителите на чуждестранните делегации, партийни, държавни и обществени ръководители.

*Изпълнява се Химнът на Народна република България.
Пионери и чавдарчета поднасят цветя на членовете на деловия президиум.*

Председателстващ Чудомир Александров:

Другарки и другари,
уважаеми гости!

Навършват се 40 години от паметните деветосептемврийски дни на 1944 година, когато българският народ увенча с победа десетилетните си класови битки и постави началото на нова ера в своята история — ерата на социализма и комунизма.

Откривам тържественото заседание на Централния комитет на Българската комунистическа партия, Народното събрание, Държавния съвет и Министерския съвет на Народна република България, Управителния съвет на Българския земеделски народен съюз, Националния съвет на Отечествения фронт, Централния съвет на Българските професионални съюзи, Централния комитет на Димитровския комунистически младежки съюз, Общонародния комитет за българо-съветска дружба, Централния комитет на борците против фашизма и капитализма, Софийския градски комитет на партията и Столичния народен съвет, посветено на 40-годишнината от победата на Деветосептемврийската социалистическа революция. *(Ръкопляскания)*

Приятно ми е да съобща, че за участие в юбилейните тържества са пристигнали партийно-правителствени, държавни, правителствени и други делегации и гости от редица страни и международни организации.

Ние приехме тяхното участие като израз на уважение и дружелюбие към българския народ и Народна република България, към нашия принос в борбата за дружба и разбирателство, мир и социален прогрес.

Скъпи и уважавани гости на нашето тържествено заседание са официалните делегации:

От Съюза на съветските социалистически републики начело с члена на Политбюро и секретар на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз Михаил Сергеевич Горбачов. *(Продължителни ръкопляскания)*

От Социалистическа република Виетнам начело с члена на Политбюро на Централния комитет на Виетнамската комунистическа партия и заместник-председател на Министерския съвет До Мъй. *(Ръкопляскания)*

От Германската демократична република начело с члена на Политбюро и секретар на Централния комитет на Германската единна социалистическа партия и заместник-председател на Държавния съвет Гюнтер Митаг. *(Ръкопляскания)*

От Народна република Кампучия начело с члена на Политбюро на Централния комитет на Кампучийската народно-революционна партия, заместник-председател на Министерския съвет и министър на външните работи Хун Сен. (*Ръкопляскания*)

От Корейската народнодемократична република начело с члена на Политбюро на Централния комитет на Корейската трудова партия и вицепрезидент на Корейската народно-демократична република Ли Чжон Ок. (*Ръкопляскания*)

От Република Куба начело с члена на Политбюро на Централния комитет на Кубинската комунистическа партия, председател на Националния контролно-ревизионен комитет на Кубинската комунистическа партия и заместник-председател на Държавния съвет и на Министерския съвет Хуан Алмейда Боске. (*Ръкопляскания*)

От Лаоската народнодемократична република начело с члена на Политбюро на Централния комитет на Лаоската народнореволюционна партия и заместник-председател на Министерския съвет Фуми Вонгвичит. (*Ръкопляскания*)

От Монголската народна република начело с члена на Политбюро и секретар на Централния комитет на Монголската народнореволюционна партия Демчегийн Моломжамц. (*Ръкопляскания*)

От Полската народна република начело с члена на Политбюро на Централния комитет на Полската обединена работническа партия и първи заместник-председател на Министерския съвет Збигнев Меснер. (*Ръкопляскания*)

От Социалистическа република Румъния начело с кандидат-члена на Политическия изпълнителен комитет на Централния комитет на Румънската комунистическа партия и председател на Великото национално събрание Николае Джосан. (*Ръкопляскания*)

От Унгарската народна република начело с члена на Политбюро и секретар на Централния комитет на Унгарската социалистическа работническа партия Карой Немет. (*Ръкопляскания*)

От Чехословашката социалистическа република начело с члена на Президиума на Централния комитет на Чехословашката комунистическа партия и първи секретар на Централния комитет на Словашката комунистическа партия Йозеф Ленарт. (*Ръкопляскания*)

От Социалистическа федеративна република Югославия начело с члена на Председателството на Социалистическа федеративна република Югославия Стане Доланц. (*Ръкопляскания*)

От Алжирската народна и демократична република начело с члена на Централния комитет на партията „Фронт за национално освобождение“ и министър на водното стопан-

ство, околната среда и горите Мохамед Руиги. (*Ръкопляскания*)

От Народна република Ангола начело с члена на Политбюро и секретар на Централния комитет на Народното движение за освобождение на Ангола (МПЛА) — Партия на труда, и министър на държавната сигурност Жулиао Матеуш Паулу (Дино Матрос). (*Ръкопляскания*)

От Демократична република Афганистан начело с члена на Политбюро на Централния комитет на Народнодемократичната партия на Афганистан и министър на съобщенията Мохамед Аслам Ватанджар. (*Ръкопляскания*)

От Република Гърция, начело с първия заместник-председател на парламента Михалис Стефанидис. (*Ръкопляскания*)

От Социалистическа Етиопия начело с постоянния секретар на Министерството на правосъдието Кебеде Гебре Мариам. (*Ръкопляскания*)

От Република Зимбабве начело с члена на Централния комитет на Африканския национален съюз на Зимбабве (ЗАНУ) — Патриотичен фронт, и министър на местното самоуправление и градското планиране Енос Чикуре. (*Ръкопляскания*)

От Република Индия начело с държавния министър на енергетиката Ариф Мохамед Кхан. (*Ръкопляскания*)

От Република Ирак начело с члена на Революционния команден съвет и министър на вътрешните работи Садун Шакер Махмуд. (*Ръкопляскания*)

От Народна демократична република Йемен начело с члена на Политбюро и секретар на Централния комитет на Йеменската социалистическа партия Анис Хасан Яхия. (*Ръкопляскания*)

От Република Кипър начело с министъра на здравеопазването Такис Пелеканос. (*Ръкопляскания*)

От Народна република Конго начело с члена на Политбюро на Конгоанската партия на труда и министър на труда, работната ръка, преустройството на държавните учреждения и социалните грижи Жан-Бернар Комбо — Матсиона. (*Ръкопляскания*)

От Социалистическа народна либийска арабска джамахирия начело със секретаря на Генералния народен комитет Мохамед Зарук Раджаб. (*Ръкопляскания*)

От Народна република Мозамбик начело с члена на Политбюро и секретар на Централния комитет на Фронта за освобождение на Мозамбик (ФРЕЛИМО) и секретар на Постоянната комисия на Народното събрание Марселино Душ Сантуш. (*Ръкопляскания*)

От Република Никарагуа начело с члена на Националното ръководство на Сандинисткия фронт за национално ос-

вобождение и министър на вътрешните работи Томас Борхе. *(Продължителни ръкопляскания)*

От Сирийската арабска република начело с вицепрезидента на Сирийската арабска република и заместник-генерален секретар на Партията на арабското социалистическо възраждане (БААС) Мохамед Зухейр Машарка. *(Ръкопляскания)*

От Обединена република Танзания начело с вицепрезидента на Обединена република Танзания и заместник-председател на Революционната партия на Танзания Али Хасан Муини. *(Ръкопляскания)*

От Република Турция начело с държавния министър Абдулах Тенекеджи. *(Ръкопляскания)*

От Международния студентски съюз начело с неговия генерален секретар Георгиос Михаелидис. *(Ръкопляскания)*

От Международната федерация на участниците в съпротивата, начело с нейния президент Арналдо Банфи. *(Ръкопляскания)*

От Световната федерация на демократичната младеж начело с нейния генерален секретар Вилмош Червени. *(Ръкопляскания)*

От Световната федерация на професионалните съюзи начело с нейния генерален секретар Ибрахим Захария. *(Ръкопляскания)*

От Световния съвет на мира начело с неговия президент Ромеш Чандра. *(Продължителни ръкопляскания)*

От списание „Проблеми на мира и социализма“ начело с неговия главен редактор Юрий Александрович Склярков. *(Ръкопляскания)*

От Съюза на съветските дружества за дружба и културни връзки с чужбина начело с първия заместник-председател на Централното ръководство на Дружеството за съветско-българска дружба Алексей Андреевич Туполев. *(Ръкопляскания)*

Присъствуват също така участниците в организираната от Българския земеделски народен съюз международна среща-диалог „Мирът — неотменимо условие за социален напредък на народите“. *(Ръкопляскания)*

Тук са и ръководителите на дипломатическите мисии, акредитирани у нас, начело с доайена на дипломатическия корпус извънредния и пълномощен посланик на Чехословашката социалистическа република у нас Ярослав Хейна. *(Ръкопляскания)*

В тържественото заседание участвуват ветерани на революционната борба, челници в труда, изтъкнати дейци на науката, културата и образованието, представители на средствата за масова информация.

Да произнесе слово давам думата на генералния секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и председател на Държавния съвет на Народна република България Тодор Живков.

Тодор Живков (*посрещнат от присъстващите в залата, станали прави, с бурни, продължителни ръкопляскания и възгласи „БКП — БКП!“*):

Уважаеми другарки и другари,
драги наши гости,
скъпи съотечественици!

В историята на всяка страна има велики дати. Те се извисяват като върхове на народния подем и на тях се вее и зове знамето, на което е написано: Свобода или смърт! И все едно дали носят мила свобода или смърт юнашка, те сияят по дългия и труден път на народите към щастие и прогрес. Да, има величави дни, които носят трагедии, в които народният гняв търси и не намира изход от робството. Но има и дни, когато най-сетне идва жадуваната, дълго чаканата, с кръв извоюваната среща на един народ със свободата, опиянението от свободата.

Такъв велик ден за България е Девети септември 1944 година, чиято 40-годишнина празнуваме. (*Продължителни ръкопляскания*)

Ще изтекат десетилетия, ще минат векове, други поколения ще живеят още по-щастливо на нашата свидна земя, но годината на Деветосептемврийската социалистическа революция ще стои гордо върху герба на българската държава редом с годината на нейното основаване като един от двата исторически стълба, на които се опират съществуването и напредъкът, мощта и славата на България. (*Продължителни ръкопляскания*)

Щастливи са днешните български поколения. Ние живеем в началото, при изворите на свободата. Ние сме не само живите свидетели, но и първите творци на свободата. Ние сме първите строители и защитници на свободния живот. Ние ще предадем на тези, които идват след нас, една България, която вече не е разделена на потисници и на безправни народни маси, а крачи по своя път сплотена и силна, както никога досега. (*Ръкопляскания*)

В основите на тази България лежат костите на геронте, които със смъртта си обезсмъртиха Девети септември 1944 година. В сегашните празнични дни ние отново свеждаме своите знамена, същите знамена, под които те се бореха и умираха. Това не е само ритуал, а частица от оня дълг на живите към загиналите, който никога не може да бъде изплатен — че сме живи, че сме свободни, че работим и творим

за себе си, за децата си, за народа си. (*Продължителни ръкопляскания*)

Четири пъти нашият народ се вдигна на бой с монархията и с продажната българска буржоазия; хиляди стачки и ожесточени схватки в условията на дълбока нелегалност на партията след 1923 година; десетки хиляди партизани, ятаци и помагачи; политически затворници и концлагеристи; десетки хиляди убити, разстреляни и обесени, паднали по бойните полета на Отечествената война. Такава е цената, която заплатиха за народната свобода Българската комунистическа партия, Работническият младежки съюз, левите сили в Българския земеделски народен съюз, демократичните среди в други организации и движения, патриотичните сили, сплотени под знамето на Отечествения фронт. Такава е непрежалимата цена, която заплатиха всички, чиято единствена вина беше, че обичаха България и народа си.

Дълбок до земята поклон пред саможертвата на героите, които сложиха главата си в десетилетните битки за народна свобода, за социализъм и комунизъм! (*Ръкопляскания*) Техните имена ще живеят навеки в нашите сърца и в нашата памет, в имената на селата и градовете, на улиците и площадите, на заводите и стопанствата, в имената на училищата и читалищата, на младежките и работническите бригади, навсякъде, където социалистическа България расте и хубавее.

Дълбок поклон пред живите ветерани на революцията, пред тези, които вървяха редом със загиналите, преминаха през затворите и концлагерите, през партизанските отряди и нелегалните квартири, по пътищата на Отечествената война и срещнаха зората на свободата и нашите дни, за да дадат всичко от себе си за изграждането на новия живот! (*Продължителни ръкопляскания*)

Дълбок поклон и признателност пред подвига на поколенията, които поеха нашата вяра и нашето дело и заедно с нас за четири десетилетия издигнаха знамето на социалистическа България на такава висота, че да се вижда от целия свят! (*Бурни ръкопляскания*)

Всеизвестен факт е, че нито един съветски войник не падна пронизан от български куршум. Но и тези, които посрещнахме като братя и освободители, и техните бойни другари бяха се сражавали и мрели на земята на Русия и Украйна, на Белорусия и Прибалтика и значи бяха се сражавали и мрели и за нас, и за нашата свобода. (*Продължителни ръкопляскания*)

На непобедимата Съветска армия, с чиято решаваща помощ извоювахме свободата си, на синовете и дъщерите на Съветския съюз — братска благодарност и признателност! (*Бурни, продължителни ръкопляскания*) Така както нашите

деди не забравиха подвига на техните деди, така и социалистическа България няма да забрави техния подвиг во веки веков! (*Продължителни ръкопляскания*)

Другарки и другари!

За какво беше тази величава борба? „За трон ли злат, за някой ли кумир?“ За формалната свобода на буржоазната демокрация ли?

Не, другари! Тази свобода я имаме и преди — имаме я частично, а в „добри“ години и напълно. За такава „свобода“ не си струваше да се лее нито кръв, нито пот. За друго се борехме всички, които водихме смъртен бой с българската буржоазия, за друго се вдигна нашият народ на Девети септември 1944 година. Не буржоазнодемократична, а социалистическа беше Деветосептемврийската революция, продължение в други условия на Великата октомврийска социалистическа революция в Русия. (*Бурни, продължителни ръкопляскания*)

Понякога се чудим на своите деца, че не могат да си представят нищетата на вчерашна България. Но какво можем да искаме от тях, когато между вчерашния и днешния ден на нашата родина лежи цяла епоха?

За четири десетилетия България коренно измени своя облик. Индустриално-земеделска, зелена и плодородна, единна и богата се е ширнала днес нашата малка земя, земя — рай, земя — пример, земя за завист! (*Ръкопляскания*) На тази земя социализмът победи окончателно и безвъзвратно. (*Ръкопляскания*) На тази наша родна земя живее народ без потисничество, без експлоатация, без безработица, в условия на социална справедливост; живее и твори народ с крепко морално-политическо единство около генералната априлска линия и политика на Българската комунистическа партия. (*Ръкопляскания*) Вдъхновен от великите идеи на Маркс, Енгелс и Ленин, нашият народ навлезе в решаващ период на изграждане на развития социализъм. И няма непредубеден човек, който да не види: обществото, което създадохме, е най-високият връх в 13-вековната история на България. (*Продължителни ръкопляскания*)

Солидно е нашето народно стопанство. Огромна е неговата материална база. В края на 1983 г. страната разполага с основни фондове за близо 95 млрд. лв. Висока и непрекъсната е динамиката на развитието на социалистическата ни икономика. През последните тридесет и пет години е постигнат 7,6 на сто средногодишен прираст на националния доход. България участва активно в международното разделение на труда. Тя поддържа икономически и търговски връзки със 116 страни в света. Външнотърговският стокообмен достигна през миналата година внушителната сума от близо 24 млрд. валутни лева.

Водещо място в нашето стопанство днес заема промишлеността. За по-малко от три дни тя произвежда продукцията на цялата довоенна 1939 г. Сега промишлеността създава около 68 на сто от обществения продукт и около 57 на сто от националния доход на страната. Нейният облик определят отраслите, носители на научно-техническия прогрес: електрониката и електротехниката, машиностроенето, тежката химия, металургията, енергетиката. Тези отрасли дават над 40 на сто от общата промишлена продукция. Големи са нашите успехи и в леката и хранително-вкусовата промишленост, и в транспорта и строителството, и в съобщенията, и в търговията.

Успоредно с мощното развитие на промишлеността революционни изменения настъпиха и в селското стопанство. Гне творчески приложихме Лениновия кооперативен план, като създадохме трудово-кооперативни земеделски стопанства. След Априлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия, чрез последователното уедряване на селскостопанските организации и концентрация и специализация на селскостопанското производство и неговото интегриране с промишлеността изградихме крупни и силни аграрно-промишлени комплекси. Сега с над три пъти по-малко заети трудещи се нашето селско стопанство дава три пъти повече продукция, отколкото през 1939 година.

Постоянна и главна грижа на Българската комунистическа партия, на нашето общество е грижата за човека. За целия народ са осигурени условия да упражнява правото си на труд, да получава безплатно образование и безплатно медицинско обслужване, да се ползува от социални осигуровки, да има широк достъп до научните и културните ценности. Расте благосъстоянието на трудовите хора. Въпреки сложната международна обстановка Декемврийската социална програма успешно се изпълнява.

Чрез непрекъснатото развитие на пряката и представителната демокрация се създават все по-големи реални възможности за активно участие на всеки гражданин в обществено-политическия живот, в управлението на стопанството и на държавата. Социалистическото народовластие роди и утвърди обществено-държавното и държавно-общественото начало — откритие с перспективно значение за развитието на политическата надстройка, за ярко очерталата се тенденция към по-нататъшното прерастване на държавата при социализма в общонародна държава.

Наше най-голямо завоевание е формирането на новия социалистически човек — труженик в материалната и духовната област, личност с високо патриотично и гражданско самочувствие, личност творческа и дръзновена. Тази личност, този нов човек, с неговите знания и дарования, политическа

активност и високи идейни, морални и волеви качества, е строителят на днешна и на утрешна България. (*Продължителни ръкопляскания*)

Нашият народ винаги се е отличавал със стремежа си към образованост и култура. Но именно в социалистическа България народните таланти разцъфтяха с цялата си красота.

От страна, в която всеки трети гражданин беше неграмотен, днес България преминава към всеобщо средно образование.

Българската наука прониква все по-дълбоко в материалното и духовното производство, става значителна сила в развитието на научно-техническия прогрес, на социалното управление и на самия човек.

С искрено уважение у нас и в чужбина се говори за възхода на българската култура. Нашата социалистическа култура е приемник и достоен продължител на възрожденските, революционно-демократичните и класово-пролетарските традиции.

Ние сме горди с постиженията на нашите именити поети, писатели, учени, художници и артисти, композитори, певци и инструменталисти, инженери и архитекти. Радваме се на родната художествена самодейност. Та чие сърце не трепва от патриотично възмущение, когато наши художествени състави шествуват по света и будят възхищение към българските песни, хора и носии? Кой не се гордее с нашите деца, които така хубаво общуват с децата на света на асамблеите „Знаме на мира“ и със своята гореща любов към мира и творчеството дават пример на възрастните? (*Продължителни ръкопляскания*)

Ние влагаме много сили младите поколения у нас да растат не само умни и културни, но и здрави, силни и красиви. Тазгодишната спартакиада беше още едно потвърждение на успехите ни във физическата култура и спорта. Тук, както и навсякъде, има още много да се желае. Но няма може човек да не се радва на постиженията на нашите юначни шангисти и борци, на нашите атлети? Нима има българин, който да не се гордее със „златните момичета“ в художествената гимнастика, с подвига на алпинистите, покорили най-високия връх на планетата — Еверест? (*Бурни ръкопляскания*)

Последователно явна на пролетарския и социалистическия интернационализъм, непоколебим борец за мир и сигурност, Народна република България — страната, родила и откърмила незабравимия Георги Димитров, — заслужено се ползува с висок международен авторитет. Навред по света хората с добра воля свързват нейното име с представите за един народ, който неотклонно и уверено върви по пътя на социализма, развива своята икономика и култура, народ,

който неуморно работи и се бори за мир и приятелство в света. (*Продължителни ръкопляскания*)

Ето за тази България се борихме!

Ето такава България построихме! (*Ръкопляскания*)

Другарки и другари!

На какво се дължат нашите успехи, признати и от приятели, и от недоброжелатели?

Нашите успехи се дължат преди всичко на няколко основни фактора и те, както мисля, са известни на всеки.

Първият основен фактор е дълбоката убеденост на българския народ, че само в условията на социализма той може да се осъществи и да постигне своите вековни възжелания. Нашият народ притежава прекрасни качества. Благодарение на тях той оцеля на този съдбовен кръстопът през бурните столетия. Годишите на социалистическото възрождане обогатиха и развиха върху нова основа, върху основата на колективизъм и социалистическия хуманизъм, неговите традиции, черти и добродетели, изградиха нови. Социализмът затвърди историческия оптимизъм на българина и превърна неговия патриотизъм и интернационализъм, трудолюбие и вечна неудовлетвореност от постигнатото в мощен двигател на нашето развитие.

Паразити, за съжаление, има и в наше време. Те намират цепнатини и пукнатини в обществото, което градим, и трябва да си признаем — понякога добре виреят и при нас. Но нима можем заради тях да хвърляме упреци върху народа ни и особено върху нашето младо поколение? Силата, която издига съвременни заводи и ги движи, която кара земята да ражда и създава голямото, наречено социалистическа България, тази сила е героичният трудов български народ, неговото чудесно младо поколение. (*Продължителни ръкопляскания*) Такъв народ планини премества, такъв народ днес успешно строи развитото социалистическо общество в една страна, която преди четиридесет години кретаеше на опашката на Европа. Този народ — творец на своите събини — ще построи и комунизма! (*Бурни ръкопляскания*)

Дълбок синовен поклон пред българския народ, пред вярата му в партията и в комунистическото бъдеще на родината! (*Ръкопляскания*) Дълбок поклон пред задружния героичен труд на работническата класа, на селскостопанските труженици, на народната интелигенция! (*Ръкопляскания*)

Вторият основен фактор за успехите ни от Девети септември 1944 г. досега е Българската комунистическа партия. Тя е ръководната политическа сила в нашата страна по правото на своите идеи, по правото на пролятата кръв, по правото на исторически проверената ѝ способност да води народа ни.

Всичко, което постигна нашият народ през тези години, постигна го под ръководството на Българската комунистиче-

ска партия. Тя му даде посоката, тя го вдъхнови, тя го организира, тя го поведе. Комунистите бяха в първите линии на борбата, там, където беше най-трудно. (*Продължителни ръкопляскания*) Свято пазейки своите Благоевско-Димитровски традиции, партията преодоля практиката на култа към личността и възстанови ленинските принципи на партиен живот и ръководство. Тя разработи курса за завършване на преходния период и за строителството на зряло социалистическо общество у нас. През тези години Българската комунистическа партия израсна още повече като партия на творческия марксизъм-ленинизъм, способна своевременно да открива новото, да се разделя с остарели виждания и методи на действие, да свързва постиженията на теоретичната мисъл с конкретната практика, да възпитава, да вдъхновява и мобилизира народа за решаване на новите задачи.

В единомислие и единодействие с партията работят Българските професионални съюзи, Димитровският комсомол, Отечественият фронт, другите обществени организации и движения. В нашите успехи са вградени здраво дружбата и единодействието на партията с братския Български земеделски народен съюз. (*Продължителни ръкопляскания*)

Голямо завоевание на априлската линия е постепенното превръщане на комунистическата партия от политически авангард на работническата класа в партия на целия народ. Днес делото на Българската комунистическа партия е дело на милионите в България. (*Ръкопляскания*)

Третият основен фактор за нашите успехи е принадлежността ни към световната социалистическа система, дружбата и сътрудничеството със страните от социалистическата общност и преди всичко с нашия велик брат и съюзник — Съюза на съветските социалистически републики. (*Бурни, продължителни ръкопляскания.*) Никога ние няма да забравим първите дни на свободата, когато гладна и ограбена България се обърна за помощ не към друг, а към изтерзания от войната, но победил съветски народ! И я получихме! (*Продължителни ръкопляскания.*)

Векове наред Русия и руският народ бяха нашата вяра и надежда. Победата на Девети септември беше голямата среща на България със Съветския съюз. Четиридесет години вече Съветският съюз е нашата опора в изграждането на социализма, по пътя на България към комунизма. (*Продължителни ръкопляскания*) През изминалите години и особено в резултат на съвместния курс на Българската комунистическа партия и на КПСС за всестранно сътрудничество и сближаване между България и Съветския съюз нашите страни така се спонха, че няма сила на земята, която може да ги раздели. (*Бурни, дълго нестихващи ръкопляскания*)

Нашите постижения са неотделими от цялостното укрепване и движение напред на световната социалистическа система — водещата революционна сила на нашето време. Не мога тук да не отбележа най-новата изява на Съвета за икономическа взаимопомощ — неотдавнашното съвещание на най-високо равнище в Москва. Сега ние имаме нова дългосрочна стратегия за действие, отговаряща както на интересите на всяка страна, така и на интересите на социализма изобщо.

Постиганията на България са най-непосредствено свързани с възможностите на социалистическата общност да отстоява завоюваното и да гарантира свободата, мира и сигурността на нашите страни и народи, с несъкрушимостта на Варшавския договор. В края на двадесетия век, когато човечеството живее под заплахата на ядрена война, главната и решаваща сила, способна да обуздае авантюристите — както с основание заяви генералният секретар на ЦК на КПСС и председател на Президиума на Върховния съвет на Съветския съюз другарят Константин Устинович Черненко, — това са икономическата и отбранителната мощ на социалистическата общност, здравината на съюза на братските страни, тяхното единодействие. (*Продължителни ръкопляскания*)

Четвъртият основен фактор — това са неизменната солидарност и подкрепа, които ни оказват световното революционно движение, цялото прогресивно човечество. (*Ръкопляскания*)

Нашата борба за социализъм, нашите постижения са неотделими от борбата на международното комунистическо и работническо движение, те са неотделими от борбата на народите за национална свобода, за демокрация и социален напредък, за мир. Като народ, строящ социализъм, ние сме силни със силата на световното революционно движение, със силата на прогресивното човечество. (*Бурни ръкопляскания*)

Другарки и другари!

Априлската линия на Българската комунистическа партия е линия на творчески подход към общите закономерности на социалистическото строителство. На своя Дванадесети конгрес и след него нашата партия извърши огромна теоретична и практическа работа, която обогати цялостното ни виждане за зрелия социализъм и за неговото изграждане. Конгресът определи курса на повсеместна интензификация като наш стратегически курс. Разработихме новия икономически подход и неговия механизъм. Дадохме обоснован отговор на фундаменталните проблеми за собственика и стопанина на обществената собственост, за действието на закона за стойността и за използването на стоково-паричните отношения при социализма. Изяснихме основните проблеми на изграждането на адекватна на зрелия социализъм материално-тех-

ническа база, на подхода към социалната политика и по-нататъшното повишаване на жизненото равнище на народа, на разгръщането на социалистическата демокрация. Подобряването на качеството стана ключов проблем на нашето развитие.

Сега, повече откогато и да е, ни е нужен революционен обрат в мисленето, нужен ни е творчески обрат в подхода и в действията, нужни са ни съзнателност и дисциплина във всекидневния труд на всеки от нас!

Ние, българите, сме един от народите, които носят пред човечеството великата отговорност за социализма, за неговия динамизъм и жизнеспособност, за неговата привлекателност. А от тази отговорност днес няма по-голяма! (*Продължителни ръкопляскания*)

Другари!

От няколко години сме свидетели на тревожно, устойчиво нарастване на напрежението в международните отношения. Чрез бясна надпревара във въоръжаването империалистите, и преди всичко американските империалисти, се стремят да постигнат военностратегическо и политическо превъзходство над страните на реалния социализъм, готвят се за трета световна война. Те водят психологическа война и брутално се месят във вътрешните работи на суверенни държави и народи. Те пристъпват и към практически действия за милитаризирането на Космоса. Съединените американски щати пренасят центъра на военните си усилия на границите на социалистическата общност, на европейския континент, откъдето започнаха и двете световни войни. Антикомунизмът завладява тяхната политика във всички сфери — от дипломатията до спорта.

Вярна на своите социалистически идеали, здраво охраняваща своите социалистически постижения, Народна република България, заедно с всички братски страни, е в авангарда на борбата за мир и сътрудничество. (*Бурни ръкопляскания*)

Укрепването на социалистическата система и постигането на приблизително равенство във въоръженията на двете системи е огромно завоевание, гарантиращо оцеляването на съвременното човечество. Неocenима заслуга за това имат най-вече Съветският съюз, Комунистическата партия на Съветския съюз, съветският народ. (*Продължителни ръкопляскания*) Военното равновесие е исторически факт и ние никога няма да позволим то да бъде нарушено. Както неведнъж отговорно е заявявано, страните от Варшавския договор не се стремят към военни предимства. Нещо повече: ние сме готови да преговаряме за намаляване на равнището във въоръженията и постепенно да постигнем пълно разоръжаване. Ние сме готови да пристъпим към разработването и ут-

върждаването на такъв кодекс на отношенията между Изтока и Запада, между социалистическите и капиталистическите държави, който винаги да премахне опасността от световен военен конфликт.

Въпреки изключително опасното изостряне на международната обстановка ние сме оптимисти. Бъдещето е на миролюбивия, на антивоенния фронт. Гаранция за това сме преди всичко ние, страните от социалистическата общност. Гаранция за това е антиимпериалистическата борба на народите, на международното комунистическо и работническо движение, на Движението на необвързаните страни, на националноосвободителните движения, на борците за мир в самите капиталистически страни, на трезвомислещите политици, държавници и общественици, на всички хора, на които е скъп мирът. *(Продължителни ръкопляскания)*

По силата на своето географско положение Народна република България и напред ще отделя първостепенно внимание на укрепването на мира и сигурността на Балканите. Положителните промени в политическия климат на нашия полуостров радват. Множат се проявите на добросъседство и сътрудничество, расте нашата взаимна воля да работим за превръщането на района на Балканите в район и фактор на европейския и световния мир. В това направление изключително важна крачка, както и друг път сме изтъквали, би било превръщането на Балканския полуостров в зона, свободна от ядрено оръжие.

Драги другарки и другари,
скъпи съотечественици!

Имаше ли трудности по нашия път? Да, имаше. Имаше и трудности, имаше и слабости, имаше и грешки. И ние всички добре знаем това. Нашият мъдър народ е казал: който не работи, той не греша. В този тържествен ден на историческа равностетка ние можем да заявим: въпреки трудностите от обективен и субективен характер нашият народ уверено изгражда обществото, за което мечтаеха неговите най-светли умове, за което се борихме и за което сега живеят и работят свободните труженици на социалистическа България. *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

Постигнатото през четирите десетилетия след победата на Деветосептемврийската социалистическа революция е ярко потвърждение на правотата на марксистко-ленинското учение в практиката на нашата партия и на нашата социалистическа държава, тя е негово тържество в живота.

По нашия път — спасителния път на комунизма — ни води и винаги ще ни води лъчезарната звезда на Деветосептемврийската победа *(ръкопляскания)*, вдъхновяват ни и винаги ще ни вдъхновяват делото и примерът на нашите пред-

ци — героите на революцията, творците на първите социалистически петилетки. (*Продължителни ръкопляскания*)

Комунисти, сдружени земеделци, отечественофронтовци, комсомолци и пионери, воини от Българската народна армия и Стронтелните войски, служители в органите на Министерството на вътрешните работи, мъже и жени, младежи и девойки, целият наш прекрасен народ, всички ние сме изпълнени с непоклатима вяра в светлото бъдеще на майка България. (*Бурни ръкопляскания*)

Отправяйки поглед към утрешния ден, ние виждаме България на зрелия социализъм. Овладала постиженията на научно-техническата революция; рязко повишила материалното и културното богатство на страната и жизненото равнище на народа; с нова сила разгърнала таланта и творческите възможности на хората — ето такава ние виждаме утрешна социалистическа България. (*Бурни ръкопляскания*) Ние виждаме нашата утрешна България в условията на траен мир в света, в братско единение с другите социалистически страни, в условията на добросъседство и сътрудничество (*ръкопляскания*), България, крачеща в първите редици на човечеството и даваща своя принос за утвърждаване на неговите хилядолетни въжделения за свобода, братство, равенство, щастие и мир. (*Ръкопляскания*) За тази България, устремена към комунизма, ние не ще пожалим нито капка от своите сили. (*Бурни, продължителни ръкопляскания*)

Нека пребъде във вековете историческото дело на Деветте септември 1944 година — ден първи на нашата социалистическа революция! (*Продължителни ръкопляскания*)

Слава на великия и непобедим Съветски съюз, слава на семейството на братските социалистически страни — опора на мира, социализма и прогреса в света! (*Бурни, продължителни ръкопляскания*)

Слава на нашия героичен народ, строител и защитник на нашето любимо отечество — Народна република България! (*Продължителни ръкопляскания*)

Слава на Българската комунистическа партия — организаторът и вдъхновителят на нашите победи, умът, честта и съвестта, гордостта и надеждата на нашия народ! (*Бурни, продължителни ръкопляскания*)

Да живее мирът!

Да живее комунизмът! (Всички стават прави и с дълго нестихващи овации изпращат словото на др. Тодор Живков)

Председателстващ Чудомир Александров:

Другарки и другари,
уважаеми гости!

Предоставям думата на др. Михаил Сергеевич Горбачов — член на Политбюро и секретар на Централния комитет на

Комунистическата партия на Съветския съюз, ръководител на съветската партийно-правителствена делегация, за чествуване на 40-годишнината от победата на Деветосептемврийската социалистическа революция в България.

Михаил Горбачов (*посрещнат от присъстващите в залата, станали прави, с много бурни и продължителни ръкопляскания и възгласи: „Вечна дружба! — Вечна дружба!“*):

Скъпи другарю Тодор Живков!

Скъпи другари!

С дълбока благодарност Централният комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз прие поканата да изпрати партийно-правителствена делегация за участие в чествуването на 40-годишнината от социалистическата революция в България.

От името на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз, на Президиума на Върховния съвет на Съюза на съветските социалистически републики, на Министерския съвет на СССР и от името на всички съветски хора ви предаваме горещи поздрави и най-добри пожелания във връзка със славния юбилей. (*Бурни, продължителни ръкопляскания*)

Генералният секретар на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз и председател на Президиума на Върховния съвет на Съюза на съветските социалистически републики Константин Устинович Черненко ни поръча да предадем сърдечни поздрави на българските комунисти, на целия български народ, с чиито труд, талант и вдъхновение година след година процъфтява социалистическа България. (*Бурни, продължителни ръкопляскания*)

Всички ние с голям интерес изслушахме словото на генералния секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и председател на Държавния съвет на Народна република България Тодор Живков. С очите си виждаме колко много са побрали в себе си четирите социалистически десетилетия на България: колко дълбоки и непреходни са резултатите от световноисторическата победа над хитлеристка Германия във Втората световна война!

Тогава, в септемврийските дни на 1944 година, в отношенията между нашите страни започна нов, социалистически етап. Той не само запази всичко скъпоценно, с което е така богата многовековната дружба между нашите народи-братя. Възникнаха нови черти — нерушима класова солидарност, най-дълбока взаимна заинтересованост от успехите в двете страни, взаимопомощ, пълно доверие. За КПСС и БКП, за съветския и българския народ ръководство за действие стана великият принцип на пролетарския, социалистическия ин-

тернационализъм. И в резултат от всичко това историята ускоря своя ход. (*Ръкопляскания*)

За четири десетилетия аграрната в миналото България създаде съвременна индустриална база. Бурно се развиват отраслите на икономиката, които определят научно-техническия прогрес. Забележително е, другари, че вашата република стана признат износител на различни видове промишлена продукция. Виждаме, че сега много неща са по силата на българската работническа класа, на българската научна и инженерна мисъл. Няма съмнение, че решенията, приети от Националната партийна конференция на Българската комунистическа партия за качеството, ще дадат нов импулс за напредъка на вашата промишленост.

За четири десетилетия се преобрази и селското стопанство на страната. Социалистическото коопериране, използването на високопроизводителни машини и съвременна селскостопанска техника, създаването на мощни аграрно-промишлени комплекси, умелото съчетаване на обществените и личните интереси — всичко това коренно измени облика на българското село, осигури стабилно развитие на земеделието и животновъдството. Знаем какви големи грижи полагате вие, другари, за да запазите и занапред славата на щедрите български поля, градини, лозя и стопанства.

През изминалите четири десетилетия ярко разцъфтя българската култура, повиши се значително благосъстоянието на българите. За да почувствуваме и разберем всичко това, не е нужно да се обръщаме към статистиката. Достатъчно е да погледнем българските граждани, красавицата София, благоустроените градове и села, за да оценим огромните промени, станали в живота на народа, който се отличава със социална увереност, физическо и нравствено здраве. (*Продължителни ръкопляскания*)

Забележителните постижения на вашата страна през годините на социализма са неделими от целенасочената творческа работа на партията на Благоев и Димитров, на Централния комитет на Българската комунистическа партия, който вече почти тридесет години се ръководи от изтъкнатия син на България, видния деец на световното комунистическо и работническо движение, големия приятел на Съветския съюз другаря Тодор Живков. (*Бурни, дълго нестихващи ръкопляскания*)

Българската комунистическа партия стана ръководна сила на обществото не със закон. Тя си извоюва и постоянно укрепва тази позиция с беззаветна служба на интересите на народа. Няма друга политическа организация в социалистическото общество, която да е изложена на толкова ожесточени нападки на нашите класови противници като Комунистическата партия и нейната ръководна роля. Но няма и

друга такава организация, друга политическа сила, от която в толкова голяма степен да зависи успехът по пътя към социализма. (*Продължителни ръкопляскания*) Да се отчита трезво реалното положение, своевременно да се долавят и отразяват в политиката истинските интереси и възжеления на народа, да се поддържа най-тесна връзка с широките трудови маси, строго да се спазват ленинските норми на партиен и държавен живот — именно това означава да се укрепва ръководната роля на партията в обществото. Опитът сочи колко скъпо струва понякога забравянето на тази истина.

От тази висока трибуна се говори за задачите, които си поставя Българската комунистическа партия, задачи, истински вдъхновяващи и значителни. Уверени сме, че всичко, набелязано от комунистите, ще бъде претворено в живота. Гаранция за това е целият досегашен опит от социалистическото развитие на България, безрезервна подкрепа на работническата класа, селяните и интелигенцията на политиката на Българската комунистическа партия. Гаранция за това е тесното сътрудничество на комунистическата партия с Българския земеделски народен съюз начело с неговия секретар другаря Петър Танчев. Гаранция за това е последователната политика на Българската комунистическа партия в духа на интернационализма, която създаде на Народна република България верни и надеждни приятели.

Другарят Тодор Живков каза в словото си топли, вълнуващи думи за нашата партия и страна, за съветския народ. Всеки съветски човек с признателност ще приеме тези думи. Искам да ви уверя, че на вашата дружба ние винаги сме отговаряли и ще отговаряме със същата искрена дружба. (*Бурни, продължителни ръкопляскания*) Съветско-българското братство е непоколебимо! (*Бурни, дълго нестихващи ръкопляскания*)

Другари, заедно с вас през тези месеци чествувахте или ще чествувате юбилей и други социалистически държави. На някои братски страни това предстои през следващата година. В историята на всяка от тях изминалите десетилетия влязоха като години на гигантски дела, на напрегната работа за изграждането на ново, комунистическо общество.

Разбираемо е, че подобно нечувано по своето новаторство дело не се извърши без трудности, а в някои случаи и без грешки. Но основният извод е ясен: с героичните усилия на масите под ръководството на комунистическите партии в братските страни бе създадено, укрепна и уверено върви напред общество, което въплъщава вековни мечти на трудовия народ. (*Продължителни ръкопляскания*)

Пътят, извървян от общността, неопровержимо доказва големия динамизъм на социалистическия строй, наистина не-

ограничените възможности на неговата икономическа и политическа система. Социализмът даде отговор на коренните въпроси, които историята постави пред човечеството, реално предостави на трудещите се такива материални, социални и духовни блага, които осигуряват пълноценен, достоен за човека живот.

Народите на братските страни законно се гордеят със създаването на мощни производителни сили, с все по-интензивно развитие на народното стопанство, с устойчивите темпове на повишаване на производителността на труда. Частта на социалистическите страни в световната икономика расте непрестанно. Факт е, другари, че само през последните 15 години страните — членки на СИВ, по същество удвоиха произмшеното си производство, докато за този период капитализмът го увеличи с малко повече от една трета.

Не е ли това убедително доказателство за огромните възможности на икономическата система, основана на обществената собственост върху средствата за производство и плановото ръководство на стопанството. Социалистическата общност с мощния си икономически и научно-технически потенциал и квалифицирани кадри разполага с всичко необходимо за успешното разрешаване на най-сложните и мащабни задачи на общественото развитие. (*Продължителни ръкопляскания*)

Светът на социализма олицетворява най-високото досега стъпало на социалния прогрес на човечеството, той съумя да разреши проблемите, които не можа и не може да разреши капитализмът. Социалистическият строй донесе на трудещите се освобождение от експлоатацията, от всички форми на социален и национален гнет, реално гарантира осъществяването на неотменните права и свободи на личността, включително и такова важно право, каквото е правото на труд. (*Продължителни ръкопляскания*)

В различните области на обществения живот, в отношенията между хората все по-здравое се утвърждават принципите на социална справедливост и равенство, на колективизъм и другарска взаимопомощ, на дружба между всички нации и народности. Социализмът изпълни с реално съдържание голямото понятие свобода. Социалистическата демокрация — истинска, а не формална демокрация — откри пред всеки човек широки възможности за участие в управлението на държавата и обществото на всички равнища. (*Ръкопляскания*)

Целият свят вижда постиженията на социалистическите страни в духовното развитие, в идейно-нравственото израстване на народа. Социалистическият строй приобщава всеки човек, независимо от социалното му положение и националност, към всички извори на знанието, създаде богата, истин-

ски хуманна култура, съхранила в себе си най-доброто, най-прогресивното от световната култура. Той успешно решава задачата за формиране на новия човек, който се отличава с идейна убеденост, висока трудова и обществена активност, патриотизъм и интернационализъм. (*Продължителни ръкопляскания*)

Именно социализмът за първи път в историята на практиката създаде общност на братските народи. Съюзът на страните от социалистическата общност е особен род съюз. Той представлява нов, социалистически тип международни отношения на суверенни, равноправни държави, сплотени от общите коренни интереси и цели, от общата марксистко-ленинска идеология, скрепени с връзките на дружеска солидарност и взаимопомощ. Взаимнообогатяващите връзки между братските страни пронизват всички области на общественния живот, осъществяват се както по партийна и държавна линия, така и на равнището на предприятия и трудови колективи.

Всичко това, другари, са безспорните реалности на социализма, резултат от самоотвержената борба на милиони и милиони хора. Макар че нашите неприятели и сега не оставят опитите да принизят и дори да зачеркнат историческите постижения на новия строй, те не успяха в миналото и няма да успеят и в бъдеще. (*Бурни, продължителни ръкопляскания*) Днес социалистическата общност стана най-влиятелната сила на съвременността, без която не може да се реши нито един въпрос на световната политика. Това е главното препятствие пред империалистическата реакция, най-надеждната опора за силите на свободата, мира и прогреса на земята. (*Продължителни ръкопляскания*)

Разбира се, ние съвсем не смятаме да рисуваме идиличен образ на социализма. Всеки нов етап от неговото развитие поставя свои задачи и проблеми, ражда свои противоречия. В живота на социалистическите страни още съществуват и такива явления, които не съответствуват на принципите на нашия строй и срещу тях ние упорито се борим. Но водещата тенденция в нашето развитие е ясна — братските страни уверено вървят към все по-високи степени на своята икономическа и социална зрелост. (*Продължителни ръкопляскания*)

Интернационалният опит значително обогати представите ни за света на социализма, за общите му закономерности, за особеностите на методите и формите на социалистическото строителство, които отговарят на условията и традициите в отделните страни. Тук главният извод е, че решаваща гаранция за успешното развитие по пътя на социализма е верността на комунистическите партии към марксистко-ленинското учение, умението да го прилагат на практика. Комунистичес-

ката партия на Съветския съюз заедно с другите братски партии и напред ще заема принципна позиция по въпросите за същността на марксизма-ленинизма, решително ще защитава чистотата и революционния дух на ленинското учение. (*Ръкопляскания*)

Разбира се, ние не гледаме на революционната теория като на нещо застинало, не търсим в нея универсални рецепти, приложими във всички случаи от живота. Действителността обогатява теорията с нов опит, а опитът, творчески осмислен в светлината на марксистко-ленинската наука, става могъщо оръжие в ръцете на комунистите.

Ново потвърждение на това стана икономическото съвешаване на страните — членки на СИВ, на най-високо равнище. Въз основа на колективен анализ то определи стратегията на партията на съвременния етап, конкретните пътища и средства за по-нататъшно задълбочаване на социалистическата икономическа интеграция, най-важните направления на икономическото сътрудничество между братските държави. Несъмнено осъществяването на решенията на съвещанието ще спомогне за ефективното развитие на националните икономики, за повишаване на благосъстоянието на народите, за увеличаване на мощта на социалистическия свят. (*Продължителни ръкопляскания*)

Що се отнася до съветските хора, то ние не разграничаваме работата вътре в страната от нашите интернационални задачи, стремим се в максимално възможна степен да се съобразяваме с интересите на нашите съюзници. Онова, което правим в Съветския съюз за развитие на научно-техническата революция, за изпълнение на Енергийната и на Продоволствената програма, за усвояване на природните богатства — всичко това е едновременно и нашият принос в увеличаването на икономическия потенциал на цялата общност.

Вие знаете, другари, за постиженията на съветския народ в изпълнение на решенията на XXVI конгрес на Комунистическата партия на Съветския съюз и на последвалите го пленуми на Централния комитет на нашата партия. Тези постижения са значителни. Накратко казано, през последните години на единадесетата петилетка ние вървим напред по-бързо както в икономическата, така и в социалната област. Подобриха се количествените и, което е особено важно, качествените показатели в народното стопанство, успешно се изпълняват големи социални програми, включително жилищната, расте благосъстоянието на народа.

Тези успехи не дойдоха от само себе си. Те са резултат на засилената политическа, организаторска и идеологическа дейност на партията, на актуализирането на работата на съветите, профсъюзите, Комсомола, на укрепването на дисци-

плината и реда във всички звена — от трудовия колектив до министерството.

Същевременно на нас ни е чуждо каквото и да било самоуспокоение. За да се превземе всеки нов рубеж в общественото развитие, са необходими нови подходи, смело творческо търсене, свежа мисъл, енергична борба с всичко инертно и отживяло. Всичко това е задължително условие за плодотворна работа за усъвършенствване на развития социализъм, която сега е главното съдържание на дейността на нашата партия и народ.

Както отбеляза другарят Константин У. Черненко, става дума за това да приведем всички сфери на нашия живот в съответствие с най-добрите, най-взискателни представи за социализма. Именно от тази гледна точка се работи над новата редакция на Програмата на Комунистическата партия на Съветския съюз и възможните изменения в Устава на партията. Именно от това се определят задачите в подготовката за редовния XXVII конгрес на нашата партия и по-специално разработката на основните насоки на икономическото и социалното развитие на Съюза на съветските социалистически републики през дванадесетата петилетка и в по-далечна перспектива. Към постигането на тези цели е насочена и всекидневната практическа дейност на партията и народа. *(Продължителни ръкопляскания)*

Като съсредоточават усилията си върху решаването на съзидателните задачи, Комунистическата партия на съветския съюз и съветската държава отделят неотслабващо внимание на укрепването на отбранителната способност на страната. Това отклонява немалка част от нашите ресурси. Но страните от социалистическата общност не могат да постъпват по друг начин. Всички ние сме принудени да правим това, за да защитим надеждно социалистическите завоевания на нашите народи, за да не се опитва никой да разговаря със социалистическия свят с езика на силата. На стража на мирния съзидателен труд на народите от братските социалистически страни рамо до рамо стоят Съветските въоръжени сили, Българската народна армия, армиите на другите държави от Варшавския договор, чийто тридесетгодишен юбилей ще се навърши през идната година.

Сблъсквайки се с единния, сплотен интернационален фронт на страните от социалистическата общност, империалистическите сили се опитват да го отслабят по различни заобиколни пътища. С тази цел е пусната в ход прословутата „диференцирана политика“. Империалистите нагло настояват на „правото“ си да „наказват“ едни и да „възнаграждават“ други социалистически страни. Обявеният от правителството на Съединените американски щати „кръстоно-

сен поход срещу комунизма“, „психологическата война“ целят именно да подкопаят социализма.

В тези условия повече от всякога е голямо значението на изпитаното оръжие на комунистите — пролетарския, социалистическия интернационализъм, дълбокото осъзнаване на единството на националните и интернационалните интереси на всяка братска страна. В борбата, която налага на нашата общност империализмът, никой не може да остане настрана. Укрепването на социалистическата общност е общо дело, което изисква съвместни и активни усилия. (*Продължителни ръкопляскания*)

Суровата реалност е такава, че светът е в треска, а заплахата от война не намалява. Действията на империалистическата реакция и на първо място на онези, които определят външнополитическия курс на Съединените американски щати, явно са насочени към по-нататъшно опасно увеличаване на международното напрежение. Разчитайки на грубата сила, във Вашингтон смятат, че е разрешено да диктуват своята воля на всички, навсякъде и във всичко, чак до свалянето на законни правителства, до политика на държавен тероризъм, до водене на необявени войни.

След като започнаха разполагането на ядрени ракети в редица страни от Западна Европа, провалиха преговорите в Женева за ядрените оръжия със среден обхват и стратегическите оръжия, след като фактически се отказаха от конструктивен диалог за предотвратяване на милитаризацията на Космоса, сега Съединените щати уверяват, че те са за намаляване на надпреварата във въоръжаването и че били готови да търсят съответни споразумения със Съветския съюз. Мнозина на Запад им пригласят, твърдейки, че едва ли не единствената пречка за диалога бил „твърдият“ курс на Съветския съюз, неговата неотстъпчивост.

С каква цел се прави всичко това? Едни го правят, за да могат под булото на псевдомиролюбивата риторика и занаят да увеличават надпреварата във въоръжаването, а други — за да оправдаят по някакъв начин подкрепата, която оказват на войнствувашата реакция.

Що се отнася до нашата страна, то позицията на Съветския съюз по най-парливите проблеми на съвременното международно положение отново ясно и убедително бе изложена в отговорите на другаря Константин Устинович Черненко на въпроси на вестник „Правда“. Ние отхвърляме и решително ще отхвърляме налагания ни от позицията на силата диалог, опитите за империалистически диктат. Ние нямаме намерение да участвуваме в заблуждаване на народите и да водим преговори заради самите преговори. Съветският съюз е готов за диалог, но за честен и сериозен диалог, насочен към

постигане на споразумения, съобразени с интересите и сигурността на всички страни и народи. (*Продължителни ръкопляскания*)

Социалистическите страни имат достатъчно добра воля и решимост да водят конструктивен диалог по всички кардинални международни въпроси, включително и по основния проблем днес — прекратяването на надпреварата във въоръжаването и на първо място в ядреното въоръжаване. И ако Западът прояви разбиране, че в наше време със света на социализма може да се разговаря само като с равен, то естествено ще стане прелом към по-добро в развитието на международните отношения.

Плъзгането на света към ядрената катастрофа може да бъде спряно. Сега много важно е с обединените усилия на социалистическите страни, на международното комунистическо и работническо движение, на антиимпериалистическите и антивоенните сили от всички континенти да се дава най-решителен отпор на подпалвачите на война. Светът не иска и няма да живее по стандартите, налагани от американския империализъм. Трябва да се премине към политика на реализъм и здрав разум, на делово взаимодействие в решаването на задачите, стоящи пред човечеството.

Съветският съюз се обявява именно за такава перспектива. И ние високо ценим активния и многостранен принос на Народна република България в провеждането на съвместната миролюбива политика на страните от социалистическата общност, ценим упоритите усилия на българските приятели за развитие на добросъседски отношения между всички балкански страни, за превръщане на Балканския полуостров в зона на мира, свободна от ядрено оръжие. (*Бурни, продължителни ръкопляскания*)

На свой ред и Съветският съюз вижда реални възможности за по-нататъшно подобряване на отношенията си със страните от този район. Крепнат и се задълбочават многостранните ни връзки с разположените тук социалистически държави. Бих искал също да кажа, че нашата страна се обявява за нормализиране на отношенията с Народна социалистическа република Албания. При наличието на добра воля от двете страни този въпрос би могъл да се реши в интерес на народите от двете държави, на делото на мира и социализма. (*Продължителни ръкопляскания*)

Другари, Съветският съюз и Народна република България са сплотени от общите цели, нас ни свързва чиста и светла дружба. Това отговорно и авторитетно бе потвърдено на срещата на другарите Константин Черненко и Тодор Живков през май тази година в Москва.

Тук вече се говори за това колко много даде социализмът на българските трудещи се. Сега, когато сме в навече-

рието на 40-годишнината от победата над хитлеристка Германия и японския милитаризъм, не можем да не си припомним, че в началото на този път бе жестоката война с фашизма. Още повече че в сегашния момент отново надигна глава реваншизмът, поощряван от агресивната политика на Съединените американски щати и НАТО.

Разрешете ми от името на нашата партия, на народите на Съветския съюз да Ви благодаря, другарю Живков, за топлите думи в памет на всички, които дадоха живота си за нашата обща свобода и за щастието ни. Сегашните и бъдещите поколения в целия свят нямат право да забравят уроците на войната, значението на победата над фашизма за съдбата на световната цивилизация, за постигането на която решаващ принос имаха Съветският съюз и неговите въоръжени сили, за която самоотвержено се бориха синовете и дъщерите на България. *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

Ние ще правим всичко, за да укрепваме единството, да увеличаваме мощта и международното влияние на социалистическата общност, да осигуряваме революционна приемственост между поколенията, да утвърждаваме съзнанието за обща историческа съдба на нашите народи. От здравината на тази общност, от успехите в съзидателната дейност на всяка страна, от техните целенасочни и съгласувани действия в решаваща степен ще зависят развитието на световния революционен процес, съдбата на мира и човечеството. *(Продължителни ръкопляскания)*

Позволете още веднъж сърдечно да ви поздравя с празника и да ви пожелаая нови големи постижения в изграждането на развито социалистическо общество на българска земя. Желая на всички вас щастие и благополучие, скъпи български приятели! *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

Да живее социалистическа България!

Да живее българският народ и неговият изпитан ръководител — партията на българските комунисти! *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

Да живее вечната нерушима съветско-българска дружба!

Да живее бойният съюз на страните от социалистическата общност! *(Бурни, дълго нестихващи ръкопляскания)*

Да живеят мирът и комунизмът! *(Всички стават и с бурни, продължителни ръкопляскания изпращат приветствието на другаря Михаил Горбачов)*

Председателстващ Чудомир Александров:

Уважаеми другарки и другари!

Разрешете ми от името на участниците в тържественото заседание, от името на нашия български народ да благо-

даря на др. Горбачов за прекрасните думи и топлите пожелания, отправени към нашата партия, към Народна република България и българския народ. (*Ръкопляскания*)

Позволете ми, другари, още веднъж да благодаря на всички партийно-правителствени, държавни, правителствени и други делегации и гости и на техните страни и народи, които се приобщиха в ознаменуването на нашия юбилей. (*Ръкопляскания*)

Закривам тържественото заседание, посветено на 40-годишнината от победата на Деветосептемврийската социалистическа революция в България. (*Бурни ръкопляскания. Всички стават прави. Изпълнява се „Интернационалът“.*)

(*Закрито в 18 ч. и 45 мин.*)

Председателстващ: **Ч. Александров**